

²⁴Krah. Vendimi nr. 253/2000/EC i Parlamentit Evropian dhe i Keshillit i dates 24 janar 2000 qe krijoi fazen e dyte te programit te veprimit komunitar ne fushen e arsimit" Socrates" - OJL28/2000

²⁵Krah. Vendimi nr.1031 /2000/EC i Parlamentit Evropian dhe i Keshillit i dates 13 prill 2000 qe krijoi programin e veprimit komunitar "Rinia" - OJL 117/2000

LIGJ

Nr. 9503, date 3.4.2006

PER ADERIMIN E REPUBLIKES SE SHQIPERISE NE KONVENTEN PER KONTRATEN E TRANSPORTIT RRUGOR NDERKOMBETAR TE MALLRAVE (CMR) DHE PROTOKOLLIN E NENSHKRIMIT

Ne mbeshtetje te neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 pika 1 te Kushtetutes, me propozimin e Keshillit te Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKES SE SHQIPERISE

V E N D O S I:

Neni 1

Republika e Shqiperise aderon ne Konventen per Kontraten e Transportit Rrugor Nderkombetar te Mallrave (CMR) dhe Protokollin e nenshkrimit.

Neni 2

Ky ligj hyn ne fuqi 15 dite pas botimit ne Fletoren Zyrtare
Shpallur me dekretin nr.4837, date 25.4.2006 te Presidentit te Republikes se Shqiperise,
Alfred Moisiu

KONVENTA
MBI KONTRATEN PER TRANSPORTIN RRUGOR NDERKOMBETAR TE
MALLRAVE (CMR)

Bere ne Gjeneve, me 19 Maj 1956 Kombet e Bashkuara

PREAMBULE

Palet kontraktuese,

duke njohur dobine e standardizimit te kushteve qe rregullojne kontraten per transportin rrugor nderkombetare te mallrave, sidomos ne lidhje me dokumentet per kete transport dhe pergjegjesine e transportuesit,

rane dakord si me poshte:

KAPITULLI I

FUSHA E ZBATIMIT

Neni 1

1. Kjo Konvente zbatohet per çdo kontrate te transportit rrugor te mallrave ne automjete me shperblim, ku vendi i marrjes ne dorezim te mallrave dhe vendi i caktuar per dorezim, sipas parashikimit ne kontrate, ndodhen ne dy vende te ndryshme, nga te cilet njeri eshte vend kontraktues, pavaresisht nga vendbanimi ose shtetesia e paleve.

2. Per qellimet e kesaj Konvente, "automjete" jane mjetet motorike, maunat dhe automjetet me rimorkio dhe gjysmerimorkio, siç parashikohet ne nenin 4 te Konventes mbi Trafikun Rrugor, te dates 19 Shtator 1949.

3. Kjo Konvente zbatohet edhe nese transporti qe perfshihet ne fushen e saj te zbatimit kryhet nga shtete ose institucione apo organizata qeveritare.

4. Kjo Konvente nuk zbatohet:

a) per transportin e kryer ne baze te kushteve te Konventes Portare Nderkombetare;

b) per transportet funerale;

c) per transportin e mobilieve.

5. Palet kontraktuese bien dakord per te mos ndryshuar asnje nga dispozitat e kesaj Konvente me ane te marreveshjeve te veçanta ndermjet dy ose me shume prej tyre, perveçse per ta bere

ate te pazbatueshme ne trafikun e brendshem ose per te autorizuar ne operacionet e transportit te kufizuara teresisht ne territorin e tyre perdorimin e faturave te shoqerimit te mallit qe perfaqesojne pronesine mbi mallin.

Neni 2

1. Nese automjeti qe mbart mallin transportohet ne nje pjese te udhetimit me rruge detare, hekurudhore, ujera te brendshme ose rruge ajrore dhe, pervec kur zbatohen dispozitat e nenit 14, malli nuk shkarkohet nga automjeti, kjo Konvente zbatohet per te gjithë transportin. Nese dhe ne masen e provuar se çdo humbje, dem ose vonese ne dorezimin e mallit qe shkaktohet gjate transportit me mjete te tjera te transportit nuk eshte shkaktuar nga transportuesi rrugor, por nga ndonje rrethane qe mund te ndodhte gjate dhe per shkak te transportit me mjetin tjetër te transportit, pergjegjesia e transportuesit rrugor nuk percaktohet nga kjo Konvente por ne menyren ne te cilen do te percaktohej pergjegjesia e transportuesit me mjetin tjetër te transportit, nese do te ishte bere nje kontrate per transportimin e mallit vetem nga derguesi dhe transportuesi me mjetin tjetër te transportit ne pajtim me kushtet e parashikuara nga ligji per transportin e mallit me mjetin tjetër te transportit. Megjithate, nese nuk ka kushte te tilla te parashikuara, pergjegjesia e transportuesit rrugor percaktohet nga kjo Konvente.

2. Nese transportuesi rrugor eshte po i njejtë transportues me mjetin tjetër te transportit, pergjegjesia e tij percaktohet gjithashtu ne pajtim me dispozitat e paragrafit te pare te ketij neni, por sikur ai te ishte dy persona te ndryshem ne cilesine e transportuesit rrugor dhe me mjetin tjetër te transportit.

KAPITULLI II

PERSONAT PER TE CILET TRANSPORTUESI ESHTE I PERGJEGJSHEM

Neni 3

Per qellimet e kesaj Konvente, transportuesi eshte i pergjegjshe per veprimet ose mosveprimet e agjenteve dhe sherbyesve te tij, dhe te personave te tjere, sherbimet e te cileve ai i perdor per te kryer transportin, nese keta agjente, sherbyes ose persona te tjere veprojne ne kuadrin e punesimit te tyre, sikur keto veprime ose mosveprime te ishin te tijat.

KAPITULLI III

LIDHJA DHE ZBATIMI I KONTRATES SE TRANSPORTIT

Neni 4

Kontrata e transportit konfirmohet duke perpiluar nje fature per shoqerimin e mallit.

Mungesa, parregullsia ose humbja e fatures shoqeruese te mallit nuk ka efekt mbi ekzistencen ose vlefshmerine e kontrates se transportit qe mbetet e rregulluar nga dispozitat e kesaj Konvente.

Neni 5

1. Fatura shoqeruese e mallit perpilohet ne tri kopje origjinale te nenshkruara nga derguesi dhe nga transportuesi. Keto nenshkrime mund te shtypen ose te zevendesohen nga vula e derguesit dhe transportuesit nese kete e lejon ligji i vendit ku eshte perpiluar fatura shoqeruese e m allit. Kopja e pare i jepet derguesit, e dyta shoqeron mallin dhe e treta mbahet nga transportuesi.

2. Nese malli qe do te transportohet duhet te ngarkohet ne automjete te ndryshme apo eshte i llojeve te ndryshme ose do te ndahet te pjese te ndryshme, derguesi ose transportuesi do te kete te drejten te kerkoje nje fature te veçante shoqeruese per mallin qe duhet te pergatitet per çdo automjet te perdorur, per çdo lloj ose per çdo pjese te mallit.

Neni 6

1. Fatura shoqeruese e mallit permban hollesite e meposhtme:

- a) Daten e fatures shoqeruese te mallit dhe vendin ne te cilin ajo eshte perpiluar;
- b) Emrin dhe adresen e derguesit;
- c) Emrin dhe adresen e transportuesit;
- d) Vendin dhe daten e marrjes ne dorezim te mallit dhe vendin e caktuar per t'u dorezuar;
- e) Emrin dhe adresen e marresit;
- f) Pershkrimin ne pergjithesi te natyres se mallit dhe metoden e paketimit, dhe, ne rastin e mallrave te rrezikshem, pershkrimin e tyre pergjithesisht te njohur;
- g) Numrin e paketave dhe shenjat, si dhe numrat e tyre te veçante,
- h) Peshen bruto te mallit ose sasine e tyre te shprehur ndryshe;
- i) Tarifat qe lidhen me transportin (tarifat e transportit, tarifate shtese, tarifate doganore dhe tarifa te tjera qe shkaktohen nga perpilimi i kontrates deri ne momentin e dorezimit);
- j) Udhezimet e nevojshme per doganen dhe formalitetet e tjera;
- k) Nje deklarate qe transporti, pavaresisht nga ndonje dispozite me efekt te kundert, i nenshtrohet dispozitave te kesaj Konvente.

2. Sipas rastit, fatura shoqeruese e mallit permban edhe hollesite e meposhtme:

- a) Nje deklarate qe ringarkimi nuk lejohet;
- b) Tarifate qe merr persiper te paguaje derguesi;
- c) Shumen e tarifave te "pagesave ne momentin e dorezimit";
- d) Nje deklarate per vleren e mallit dhe shumen qe perfaqeson interes te veçante per dorezimin;
- e) Udhezimet e derguesit per transportuesin ne lidhje me sigurimin e mallit;
- f) Afate kohore qe eshte rene dakord per kryerjen e transportit;
- g) Nje liste te dokumenteve qe i dorezohet transportuesit.

3. Palet mund te perfshijne ne faturen shoqeruese te mallit çdo hollesi tjeter qe atyre mund t'u duket e dobishme.

Neni 7

1. Derguesi është i përgjegjshëm për të gjitha shpenzimet, humbjen ose dëmin e pësuar nga transportuesi për shkak të pasaktësisë ose papërshtatshmërisë së:

a) hollësive të përcaktuara në nenin 6 paragrafi 1, (b), (d), (e), (f), (g), (h) dhe (j);

b) hollësive të përcaktuara në nenin 6 paragrafi 2;

c) çdo hollësi ose udhëzimi tjetër të dhënë prej tij për të mundësuar përpilimin e faturës shoqëruese të mallit ose për t'u përfshirë në të.

2. Nëse, me kërkesën e derguesit, transportuesi përfshin në fakturën shoqëruese të mallit hollësitë e përmendura në paragrafin 1 të këtij neni, ai mendohet ta ketë bërë këtë, nëse nuk vërtetohet e kundërta, në emër të derguesit.

3. Nëse fatura shoqëruese e mallit nuk e përmban deklaratën e përcaktuar në nenin 6 paragrafi 1 (k), transportuesi është i përgjegjshëm për të gjitha shpenzimet, humbjen dhe dëmin e pësuar nëpërmjet këtyre mosvëprimeve nga personi që ka të drejtën të disponojë mbi mallin.

Neni 8

1. Gjate marrjes në dorezim të mallit, transportuesi kontrollon:

a) saktësinë e deklarimeve në fakturën shoqëruese të mallit në lidhje me numrin e paketave dhe shenjat, dhe numrat e tyre, dhe

b) gjendjen e jashtme të mallrave dhe paketimin e tyre.

2. Nëse transportuesi nuk ka mjete të arsyeshme për të kontrolluar saktësinë e deklarimeve të përmendura në paragrafin 1 (a) të këtij neni, ai përfshin rezervat e tij në fakturën shoqëruese të mallit së bashku me arsyet ku ai i mbështet ato. Ai gjithashtu përcakton arsyet për çdo rezervë që ai bën në lidhje me gjendjen e jashtme të mallit dhe paketimin e tij. Këto rezerva nuk e detyrojnë derguesin, përveç kur ai ka rënë shprehimisht dakord për të qenë i detyruar prej tyre në fakturën shoqëruese të mallit.

3. Derguesi ka të drejtë t'i kërkojë transportuesit të kontrollojë peshën bruto të mallit ose sasinë e tij të shprehur ndryshe. Ai mund të kërkojë gjithashtu që të kontrollohet përmbajtja e pakove. Transportuesi ka të drejtë të pretendojë koston për një kontroll të tillë. Rezultati i kontrollit shënohet në fakturën shoqëruese të mallit.

Neni 9

1. Fatura shoqëruese e mallit është prove prima facie e lidhjes së kontratës së transportit, kushteve të kontratës dhe marrjes në dorezim të mallit nga transportuesi.

2. Nëse fatura shoqeruese e mallit nuk përmban ndonjë rezervë të veçantë nga transportuesi, prezumohet, nëse nuk provohet e kundërta, se malli dhe paketimi i tij duken se ishte në gjendje të mirë kur u mor në dorëzim nga transportuesi dhe numri i pakove, shenjat dhe numrat e tyre korrespondojnë me fakturën shoqeruese të mallit.

Neni 10

Derguesi është i përgjegjshëm kundërt transportuesit për dëmin e shkaktuar personave, pajisjeve ose mallrave të tjerë; dhe për të gjitha shpenzimet për shkak të paketimit të parregullt të mallit, përveç kur parregullsia është e dukshme ose transportuesi kishte dijeni në momentin e marrjes në dorëzim të mallit dhe ai nuk ka bërë rezervë për këtë.

Neni 11

1. Për qellimet e doganës ose formaliteteve të tjera që duhet të perfundohen për dorëzimin të mallit, derguesi i bashkëngjit fakturës shoqeruese të mallit të gjitha dokumentet e nevojshme ose i vë në dispozicion të transportuesit dhe i jep atij të gjithë informacionin që ai i kërkon.

2. Transportuesi nuk është i detyruar të hetojë për saktësi ose përshtatshmerinë e ketyre dokumenteve ose informacioni. Derguesi është i përgjegjshëm për transportuesit për çdo dëm që shkaktohet nga mungesa, papërshtatshmeria ose parregullsia e ketyre dokumenteve ose këtij informacioni, përveç në rastin e veprimit të gabuar ose neglizhimit nga ana e transportuesit.

3. Përgjegjësia e transportuesit për pasojat që rrjedhin nga humbja ose përdorimi i pasakte i dokumenteve të përcaktuara në fakturën shoqeruese të mallit dhe që e shoqërojnë atë, ose të depozituara tek transportuesi është ajo e agjentit, me kusht që kompensimi që paguhet nga transportuesi nuk e kalon atë që paguhet në rastin e humbjes së mallit.

Neni 12

1. Derguesi ka të drejtë ta shesë mallin, veçanërisht duke i kërkuar transportuesit ta ndalojë mallin në transit, të ndryshojë vendin në të cilin duhet të bëhet dorëzimi ose t'i dorëzojë mallin në një marresë tjetër të ndryshme nga marresë që është në fakturën shoqeruese të mallit.

2. Kjo e drejtë pushon se ekzistuar pasi t'i jete dorëzuar marresit kopja e dytë e fakturës shoqeruese të mallit, ose kur marresë ushtron të drejtën në bazë të nenit 13 paragrafi 1; që nga ai moment transportuesi plotëson porositë e marresit.

3. Megjithatë, marresi ka të drejtën e shitjes që nga momenti i peripilimit të faturës shoqeruese të mallit, nëse derguesi bën një shënim për këtë qëllim në faturën shoqeruese të mallit.

4. Nëse në ushtrim të së drejtës së shitjes marresi ka porositur dorezimin e mallit të një person tjetër, ky i fundit nuk ka të drejtë të caktojë marrësit tjetër.

5. Ushtrimi i së drejtës së shitjes u nënshtrohet kushteve të mëposhtme:

a) Që derguesi ose, në rastin e parashikuar në paragrafin 3 të këtij neni, marresi që dëshiron të ushtrojë këtë të drejtë jep kopjen e parë të faturës shoqeruese të mallit në të cilën janë shënuar udhëzimet e reja për transportuesin dhe zhdedton transportuesin në lidhje me të gjitha shpenzimet, humbjen dhe demtimin që lidhet me zbatimin e këtyre udhëzimeve të reja.

b) Që zbatimi i këtyre udhëzimeve është i mundshëm në momentin kur udhëzimet mbërrijnë të personi që duhet t'i zbatojë ato dhe nuk ndërhyjnë në aktivitetin normal të sipërmarrjes së transportuesit dhe nuk cenojnë porositë e tjera të derguesit ose marrësit.

c) Që udhëzimet nuk shkaktojnë ndarje të porositë.

6. Nëse për shkak të dispozitave të paragrafit 5(b) të këtij neni transportuesi nuk mund të zbatojë udhëzimet që ai ka marrë, ai njofton menjëherë personin që i ka dhënë atij udhëzimet.

7. Një transportues që nuk ka zbatuar udhëzimet e dhëna sipas kushteve të parashikuara në këtë nen ose që i ka zbatuar ato pa kërkuar t'i jepet kopja e parë e faturës shoqeruese të mallit, ai përgjigjet para personit që ka të drejtë të ngrejë pretendim në lidhje me çdo humbje ose demtim të shkaktuar nga kjo.

Neni 13

1. Pas mbërritjes së mallit në vendin e caktuar për t'u dorezuar, marresi ka të drejtë t'i kërkojë transportuesit t'i japë atij, kundrejt një fature, kopjen e dytë të faturës shoqeruese të mallit dhe mallin. Nëse provohet humbja e mallit, ose nëse malli nuk ka mbërritur edhe pas kalimit të afatit të parashikuar në nenin 19, marresi ka të drejtë të ushtrojë në emer të tij kundër transportuesit të gjitha të drejtat që rrjedhin nga kontrata e transportit.

2. Marresi që ushtron të drejtat e parashikuara për të në paragrafin 1 të këtij neni paguan të gjitha tarifatat që kerkohen në faturën shoqeruese të mallit, por në rast mosmarreveshjeje për këtë çështje transportuesit nuk i kerkohet të dorezojë mallin, përveç kur nga marresi jepet garanci.

Neni 14

1. Nëse për një arsye të caktuar behet i pamundur zbatimi i kontratës në pajtim me kushtet e parashikuara në faturën shoqeruese të mallit para se malli të arrijë vendin e caktuar për

dorezim, transportuesi kerkon udhezime nga personi qe ka te drejten te beje shitjen e mallit ne pajtim me dispozitat e nenit 12.

2. Megjithate, nese rrethanat jane te tilla qe lejojne transportin te kryhet ne kushte te ndryshme nga ato te parashikuara ne faturen shoqeruese te mallit dhe nese transportuesi nuk ka qene ne gjendje te marre udhezime ne nje afat te arsyeshem nga personi qe ka te drejten e shitjes se mallit ne pajtim me dispozitat e nenit 12, ai ndermerr ato hapa qe duken se per te jane ne favor te interesave te larta te personit qe ka te drejten te shese mallin.

Neni 15

1. Nese rrethanat nuk lejojne qe te behet dorezimi i mallit pas mberritjes se tij ne vendin e caktuar per dorezim, transportuesi i kerkon udhezi me derguesit. Nese marresi e refuzon mallin, derguesi ka te drejten t'a shese ate pa qene i detyruar te jape kopjen e pare te fatures shoqesuese te mallit.

2. Edhe nese marresi e refuzon mallin, ai megjithate mund te kerkoje dorezimin e mallit nese transportuesi nuk ka marre udhezime te tjera nga derguesi.

3. Nese rrethanat qe pengojne dorezimin e mallit dalin pasi marresi, ne ushtrim te te drejtave te tij sipas nenit 12 paragrafi 3, ka dhene nje porosi per t'iu dorezuar malli nje personi tjetër, paragrafi 1 dhe 2 i ketij neni zbatohen sikur marresi te ishte dergues dhe personi tjetër te ishte marresi.

Neni 16

1. Transportuesi ka te drejten e kompensimit te shpenzimeve te nga kerkesa e tij per udhezime dhe te te gjitha shpenzimeve qe shkaktohen nga zbatimi i ketyre, pervec kur keto shpenzime u shkaktohen nga veprimi i gabuar ose neglizhenca e transportuesit.

2. Ne rastet e permendura ne nenin 14 paragrafi 1 dhe ne nenin 15, transportuesi mund ta shkarkoje mallin per llogari te personit qe ka te drejten ta shese ate dhe me kete transporti konsiderohet i perfunduar. Transportuesi e mban mallin ne emer te personit qe e ka kete te drejte. Megjithate, ai mund t'ia besojte ate nje pale te trete dhe ne kete rast ai nuk ka asnje pergjegjesi pervecse per te treguar kujdesin e arsyeshem ne zgjedhjen e kesaj pale te trete. Tarifate paguhen ne baze te fatures shoqeruese te mallit dhe te gjitha shpenzimet e tjera paguhen kundrejt marrjes se mallit.

3. Transportuesi mund ta shese mallin pa pritur udhezime nga personi qe ka te drejten e shitjes se tij, nese malli mund te priset ose gjendja e tij e kerkon kete veprim, ose kur shpenzimet e magazinimit nuk do te ishin ne raport me vleren e mallit. Ai mund ta beje shitjen e mallit edhe ne raste te tjera, nese pas kalimit te nje afati te arsyeshem ai nuk ka marre nga personi qe ka te drejten e shitjes se mallit udhezime per te kunderten e asaj qe atij do t'i kerkohej normalisht per ta zbatuar.

4. Nese malli shitet ne baze te ketij neni, te ardhurat nga shitja, pasi te jene zbritur shpenzimet qe paguhen me marrjen e mallit, vihen ne dispozicion te personit qe ka te drejten e shitjes e

mallit. Nëse këto tarifa janë me të larta se të ardhurat nga shitja, transportuesi ka të drejtën e diferencës.

5. Procedura në rastin e shitjes vendoset në bazë të ligjit ose zakonisht të vendit ku ndodhet malli.

KAPITULLI IV PËRGJEGJESIA E TRANSPORTUESIT Neni 17

1. Transportuesi përgjigjet për humbjen e tërësorë ose pjesorë të mallit dhe për dëmtimin e tij, që ndodh nga momenti kur ai merr në dorezim mallin deri në momentin e dorëzimit, si dhe për çdo vonesë në dorëzim.

2. Megjithatë, transportuesi lirohet nga përgjegësia nëse humbja, dëmtimi dhe vonesa janë shkaktuar nga veprimi i gabuar ose neglizhencat e pretenduesit, nga udhëzimet e pretenduesit të dhëna jo për shkak të veprimit të gabuar ose neglizhencës nga ana e transportuesit, nga vesi i brendshëm i mallit ose nga rrethanat që transportuesi nuk mund t'i menjanonte dhe pasojat e të cilave ai nuk ishte në gjendje t'i parandalonte.

3. Transportuesi nuk lirohet nga përgjegësia për shkak të gjendjes me defekt të automjetit që përdoret prej tij për të kryer transportin ose për shkak të veprimit të gabuar, ose neglizhencës së personit nga i cili ai mund të ketë marrë me qira automjetin ose të agjenteve ose shërbyesve të këtij të fundit.

4. Në bazë të nenit 18, paragrafi 2 deri 5, transportuesi lirohet nga përgjegësia nëse humbja ose dëmtimet që rrjedhin nga rreziqet e veçanta që janë në një ose më shumë prej rrethanave të mëposhtme:

- a) përdorimi i automjeteve të hapura të pambuluara, nëse për përdorimin e tyre është rënë shprehimisht dakord dhe parashikuar në faturën shoqëruese të mallit;
- b) mungesa ose gjendja me defekt të paketimit në rastin e mallit që, nga natyra e tij, mund të firojë ose dëmtohet nëse nuk është i paketuar ose nuk është paketuar si duhet;
- c) trajtimi, ngarkimi, ruajtja gjatë transportit ose shkarkimi i mallit nga dërguesi, marrësi ose personi që vepron në emër të dërguesit ose marrësit;
- d) natyra e disa llojeve të mallrave që i ekspozon ata kundrejt humbjes së plote ose pjesorë ose dëmtimit; sidomos nepermjet thyerjes, ndryshkjes, kalbezimit, tharjes, rrjedhjes, firore së zakonshme ose veprimit të moles, ose insekteve;
- e) pamjaftueshmëria ose papershtatshmëria e shenjave, ose, numrave neper pako;
- f) transportimi i kafsheve.

5. Nëse në bazë të këtij neni transportuesi nuk ka përgjegjësi në lidhje me ndonjë faktor që ka shkaktuar humbjen, dëmtimin ose vonesën, ai përgjigjet deri në atë masë që ata faktorë, për të cilët ai mban përgjegjësi në bazë të këtij neni, kanë kontribuar në humbjen, dëmtimin ose vonesën.

Neni 18

1. Barra e provës për të provuar se humbja, dëmtimi ose vonesa ishte për shkak të një prej shkaqeve të parashikuara në nenin 17 paragrafi 2 i bie transportuesit.

2. Nëse transportuesi vërteton se në rrethanat e çështjes humbja ose dëmtimi mund të ishte për shkak të një ose disa prej rreziqeve të veçanta të parashikuara në nenin 17 paragrafi 4,

prezumohet se ai u shkaktua ne kete menyre. Megjithate, pretenduesi ka te drejten te provoje se humbja ose demtimi faktikisht nuk ishte plotesisht ose pjeserisht si rezultat i ketyre rreziqeve.

3. Ky prezumim nuk zbatohet ne rrethanat e parashikuara ne nenin 17 paragrafi 4(a), nese ka pasur nje pakesim jo te zakonshem ose humbje te ndonje pakoje.

4. Nese transporti kryhet ne automjete te pajisura ne menyre te vecante per te mbrojtur mallin nga efektet e te nxehtit, te ftohtit dhe ndryshimet ne temperature ose te lageshtires se ajrit, transportuesi nuk ka te drejte te pretendoje privilegjin e nenit 17 paragrafi 4(d), nese nuk provon se jane marre te gjitha hapat qe kerkohen prej tij ne rrethanat qe kane te bejne me zgjedhjen, mirembajtjen dhe perdorimin e kesaj pajisjeje dhe se ai ka permbushur te gjitha udhezimet e vecanta qe i jane dhene atij.

5. Transportuesi nuk ka te drejte te pretendoje privilegjin e nenit 17 paragrafi 4(f), nese ai nuk provon se jane ndermarre te gjitha hapat qe kerkohen prej tij dhe se ai ka permbushur çdo udhezim te vecante qe i eshte dhene.

Neni 19

Vonesa ne dorezim konsiderohet te kete ndodhur nese malli nuk eshte dorezuar brenda afatit kohor qe eshte rene dakord ose, nese nuk ka afat kohor te tille, kohezgjatja faktike e transportit, duke pasur parasysh rrethanat e çeshtjes dhe sidomos ne rastin e ngarkesave te pjesshme, koha qe nevojitet per realizimin e nje ngarkese te plote normalisht e tejkalon kohen qe do te ishte e arsyeshme per nje transportues te kujdesshem.

Neni 20

1. Fakti qe malli nuk eshte dorezuar brenda tridhjete diteve pas kalimit te afatit kohor te rene dakord ose, nese nuk ka afat kohor te tille, brenda gjashtedhjete diteve nga momenti kur transportuesi ka marre ne dorezim mallin, eshte prove perfundimtare per humbjen e mallit dhe personi qe ka te drejte te ngreje nje pretendim ne lidhje me kete mund ta konsideroje ate te humbur.

2. Personi qe ka kete te drejte, me marrjen e kompensimit per mallin e humbur, mund te kerkoje me shkrim qe ai te njoftohet menjehere nese malli gjendet brenda vitit pas pageses se kompensimit. Atij i jepet njohja me shkrim ne lidhje me kete kerkese.

3. Brenda tridhjete diteve nga marrja e nje njoftimi te tille, personi qe ka te drejten e siperpermendur mund te kerkoje qe malli t'i dorezohet atij kundrejt pageses se tarifave qe duhet te paguhen ne baze te fatures shoqeruese te mallit dhe kundrejt kthimit te kompensimit qe ka marre duke zbritur te gjitha tarifat qe perfshihet ne te pa cenuar ndonje pretendim per kompensim ne lidhje me ndonje vonese ne dorezim ne baze te nenit 23 dhe, sipas rastit, nenit 26.

4. Ne mungese te kerkeses se parashikuar ne paragrafin 2 ose te ndonje udhezimi te dhene brenda afatit prej tridhjete ditesh te parashikuar ne paragrafin 3, apo nese malli nuk eshte

gjetur brenda nje viti nga pagesa e kompensimit, transportuesi ka te drejte ta trajtoje ate ne pajtim me ligjin e vendit ku ndodhet malli.

Neni 21

Nese malli i eshte dorezuar marresit pa marre tarifen e "parase ne dore ne momentin e dorezimit" e cila duhej te merrej nga transportuesi ne baze te kushteve te kontrates se transportit, transportuesi pergjigjet kundrejt derguesit per nje kompensim qe nuk e kalon shumen e nje tarife te tille, duke mos cenuar te drejten e tij per te ngritur padi kundrejt marresit.

Neni 22

1. Nese derguesi i jep transportuesit mall me nje natyre te rrezikshme, ai e informon transportuesin ne lidhje me natyren e sakte te rrezikut dhe nese eshte e nevojshme tregon masat qe duhet te merren. Nese nje informacion i tille nuk eshte shenuar ne faturen shoqeruese te mallit, barra per te provuar me mjete te tjera se transportuesi e dinte natyren e sakte te rrezikut qe rrjedh nga ky mall i bie derguesit ose marresit.

2. Malli me natyre te rrezikshme qe ne rrethanat e parashikuara ne paragrafin 1 te ketij neni nuk dihej nga transportuesi se ishte i rrezikshem, mund te shkarkohen, shkaterrohen ose te neutralizohen nga transportuesi ne çdo vend dhe kohe pa kompensim; per me teper, derguesi pergjigjet per shpenzimet, humbjen ose demin qe shkaktohet nga dhenia e tyre per transport ose nga transporti i tyre.

Neni 23

1. Nese ne baze te dispozitave te kesaj Konvente, nje transportues pergjigjet per kompensimin ne lidhje me humbjen teresore ose pjesore te mallit, ky kompensim llogaritet duke iu referuar vleres se mallit ne vendin dhe kohen ne te cilen ai u pranua per transport.

2. Vlera e mallit caktohet ne baze te çmimit te burses se mallrave ose, nese nuk ka çmim te tille, ne baze te çmimit aktual te tregut, ose, nese nuk ka çmim ne bursen e mallrave ose çmim aktual ne treg, ne baze te vleres normale te mallit te te njejtit lloj dhe cilesi.

3. Megjithate kompensimi nuk i kalon 25 franga per kilogram te peshes bruto. "Frange" eshte frange ari qe peshon 10/31 e gramit dhe me pasterti 900.

4. Pervec kesaj, tarife e transportit, tarifat doganore dhe tarifat e tjera te paguara per transportin e mallit kthehen teresisht ne rastin e humbjes se plote dhe proporcionalisht me humbjen e pesuar ne rastin e humbjes se pjesshme, por nuk paguhet per asnje dem tjeter.

5. Ne rastin e voneses, nese pretenduesi provon qe demi eshte shkaktuar nga kjo, transportuesi paguan kompensim per kete dem qe nuk kalon tarifat e transportit.

6. Kompensim me i larte mund te paguhet vetem kur vlera e mallit ose nje interes i veçante ne dorezim eshte deklaruar ne pajtim me nenet 24 dhe 26.

Neni 24

Derguesi, nepermjet pageses se nje tarife shtese per te cilen bie dakord, mund te deklaroje ne faturen shoqeruese te mallit nje vlere per mallin e cila e kalon kufirin e caktuar ne nenin 23 paragrafi 3 dhe ne kete rast, shuma e vleres se deklaruar zevendeson kete kufi.

Neni 25

1. Ne rastin e demit, transportuesi pergjigjet per ate shume qe malli ka pesuar renie ne vlere, te llogaritur duke iu referuar vleres se mallit te caktuar ne pajtim me nenin 23, paragrafet 1, 2 dhe 4.

2. Kompensimi megjithate nuk mund te kaloje:

a) nese eshte demtuar i gjithe malli i derguar, shumen e pagueshme ne rastin e humbjes se plote;

b) nese eshte demtuar vetem nje pjese e mallit te derguar, shumen e pagueshme ne rastin e humbjes se pjeses perkatese.

Neni 26

1. Derguesi, me ane te pageses se nje tarife shtese per te cilen bie dakord, mund te caktoj shumen e nje interesi te veçante ne dorezim ne rastin e humbjes ose demtimit, ose te kalimit te afatit kohor qe eshte rene dakord, duke shenuar kete shume ne faturen shoqeruese te mallit. Nese eshte bere deklarimi i nje interesi te veçante ne dorezim, kompensimi per humbjen ose demin shtese te provuar mund te pretendohet deri ne shumen e plote te interesit te deklaruar, pavaresisht nga kompensimi i parashikuar ne nenet 23, 24 dhe 25.

Neni 27

1. Pretenduesi ka te drejte te pretendoje interesin per kompensimin e pagueshem. Ky interes, i llogaritur me pese per qind ne vit, fillon nga data ne te cilen pretendimi i eshte derguar me shkrim transportuesit ose, nese nuk eshte ngritur nje pretendim i tille, nga data ne te cilen ka filluar procesi gjyqesor.

2. Nese shumat ne te cilat bazohet llogaritja e kompensimit nuk jane shprehur ne valuten e vendit ne te cilen pretendohet pagesa, konvertimi behet me kursin e kembimit te dites dhe vendit te pageses se kompensimit.

Neni 28

1. Ne rastet kur ne baze te ligjit te zbatuar humbja, demtimi ose vonesa qe shkaktohet nga

transporti ne baze te kesaj Konvente behet shkak per pretendime jashtekontraktuale, transportuesi mund t'u referohet dispozitave te kesaj Konvente qe perjashtojne pergjegjesine e tij ose qe caktojne ose kufizojne kompensimin qe duhet paguar.

2. Ne rastet e pergjegjesise jashtekontraktuale te nje prej personave per te cilin transportuesi eshte i pergjegjshem ne baze te kushteve te nenit 3 per humbjen, demtimin ose vonesen, ky person mund t'u referohet gjithashtu dispozitave te kesaj Konvente qe perjashtojne pergjegjesine e transportuesit apo caktojne ose kufizojne kompensimin qe duhet paguar.

Neni 29

1. Transportuesi nuk ka te drejte t'u referohet dispozitave te ketij kapitulli qe perjashtojne ose kufizojne pergjegjesine e tij ose qe e kalojne barren e proves nese demi eshte shkaktuar nga veprimi i qellimshem ose nga nje mosveprim i tille qe, ne pajtim me ligjin e gjykates ose autoritetit qe shqyrton ceshtjen, konsiderohet si i barasvlershem me veprimin e qellimshem.

2. E njejta dispozite zbatohet nese veprimi i qellimshem ose mosveprimi kryhet nga agjentet ose sherbyesit e transportuesit ose nga persona te tjere sherbimet e te cileve ai i perdor per te kryer transportin, nese keta agjente, sherbyes ose persona te tjere veprojne ne kuadrin e punesimit te tyre.

KAPITULLI V PRETENDIMET DHE PADITE

Neni 30

1. Nese marresi pranon dorezimin e mallit pa kontrolluar si duhet gjendjen e tij me transportuesin ose pa i derguar ketij rezervat e tij duke i dhene nje pershkrim te pergjithshem per humbjen ose demtimin, jo me vone se momenti i dorezimit ne rastin e humbjes ose demtimit te dukshem dhe brenda shtate diteve nga dorezimi, ku ditet e diela dhe festat publike perjashtohen, ne rastin kur humbja ose demtimi nuk eshte i dukshem, fakti i pranimit te dorezimit eshte prove prima facie qe ai ka pranuar mallin ne gjendjen e pershkruar ne faturen shoqeruese te mallit. Ne rastin kur humbja ose demtimi nuk eshte i dukshem, rezervat perkatese behen me shkrim.

2. Nese gjendja e mallit eshte kontrolluar rregullisht nga marresi dhe transportuesi, pranohen prova qe kundershtojne rezultatin e ketij kontrolli vetem ne rastin kur humbja ose demtimi nuk eshte i dukshem dhe me kusht qe marresi t'i kete derguar rregullisht rezervat me shkrim transportuesit brenda shtate diteve, ku ditet e diela dhe festat publike perjashtohen, nga data e kontrollit.

3. Nuk paguhet kompensim per vonese ne dorezim, pervec kur i eshte derguar transportuesit nje rezerve me shkrim brenda njezet e nje diteve nga momenti qe malli eshte vene ne dispozicion te marresit.

4. Ne llogaritjen e afateve kohore te parashikuara ne kete nen, perkatesisht data e dorezimit, data e kontrollit ose data kur malli u vu ne dispozicion te marresit nuk llogaritet.

5. Transportuesi dhe marresi i japin njeri-tjetrit ndihme te arsyeshme per te bere hetime dhe kontrolle te pershtatshme.

Neni 31

1. Ne proceset gjyqesore qe lindin nga transporti ne baze te kesaj Konvente, paditesi mund te ngreje padi ne cdo gjykate ose autoritet te nje vendi kontraktues qe eshte caktuar me

marreveshje ndermjet paleve dhe, pervec kesaj, ne gjykatat ose autoritetet e nje vendi ne territorin e te cilit:

- a) i padituri ka vendbanimin e zakonshem ose ka vendin kryesor te biznesit, ose degen apo agjencine nepermjet se ciles u perpilua kontrata e transportit; ose
- b) ndodhet vendi ku u mor ne dorezim malli nga transportuesi ose vend i caktuar per t'u dorezuar.

2. Nese ne lidhje me nje pretendim te parashikuar ne paragrafin 1 te ketij neni eshte ngritur padi para nje gjykate ose autoriteti kompetent ne baze te ketij paragrafi, ose nese ne lidhje me nje pretendim te tille eshte dhene nje vendim nga nje gjykate ose autoritet, nuk ngrihet padi tjeter ndermjet te njejtave pale dhe per te njejtat shkaqe nese vendimi i gjykates ose i autoritetit para se ciles u ngrit padia e pare nuk eshte i paekzekutueshem ne vendin ne te cilin fillon gjykimi i ri.

3. Nese nje vendim i dhene nga nje gjykate ose autoritet i nje vendi kontraktues per nje padi sipas parashikimit te paragrafit 1 te ketij neni eshte bere i ekzekutueshem ne ate vend, ai behet i ekzekutueshem ne secilin nga shtetet e tjera kontraktues menjehere sapo te jene permbushur formalitetet e duhura ne vendin perkates. Keto formalitete nuk lejojne qe te rishqyrtohet themeli i ceshtjes.

4. Dispozitat e paragrafit 3 te ketij neni zbatohen per vendimet e dhena ne fund te gjykimit, vendimet ne mungese dhe pajtimet e konfirmuara me vendim gjykate, por nuk zbatohen per vendimet paraprake ose per vendimet per njohjen e demeve, qe u shtohen shpenzimeve te nje paditesi qe ka deshtuar plotesisht ose pjeserisht me padine e tij.

5. Nuk kerkohet garanci per shpenzimet ne gjykimet qe lindin per shkak te transportit ne baze te kesaj Konvente nga shtetas te vendeve kontraktuese qe kane vendbanimin ose vendin e biznesit ne nje prej ketyre vendeve.

Neni 32

1. Afati i parashkrimit per padite qe ngrihen per shkak te transportit ne baze te kesaj Konvente eshte nje vit. Megjithate, ne rastin e veprimit te qellimshem ose te mosveprimit qe ne baze te ligjit te gjykates ose autoritetit qe shqyrton ceshtjen konsiderohet si veprim i qellimshem, afati i parashkrimit eshte tre vjet. Afati i parashkrimit fillon:

- a) ne rastin e humbjes se pjesshme, demtimit ose voneses ne dorezim, nga data e dorezimit;
- b) ne rastin e humbjes se plote, nga dita e tridhjte pas kalimit te afatit kohor te rene dakord ose, nese nuk ka afat kohor te rene dakord, nga dita e gjashtedhjte duke filluar nga data ne te cilen malli eshte marre ne dorezim nga transportuesi;
- c) ne te gjitha rastet e tjera, me kalimin e nje afati prej tre muajsh pas perpilimit te kontrates se transportit.

Dita ne te cilen fillon afati i parashkrimit nuk llogaritet brenda ne afat.

2. Nje pretendim me shkrim e pezullon afatin e parashkrimit deri ne ate date qe transportuesi e hedh poshte pretendimin me ane te nje njoftimi me shkrim dhe kthen dokumentet qe i bashkengjiten asaj. Nese pranohet nje pjese e pretendimit, afati i parashkrimit fillon perseri vetem ne lidhje me ate pjese te pretendimit qe eshte i debatueshem. Barra e proves ne lidhje me marrjen e pretendimit ose te pergjigjes dhe te kthimit te dokumenteve i bien asaj pale qe mbeshtetet mbi keto fakte. Afati i parashkrimit nuk pezullohet nga pretendime te tjera me te njejtin objekt.

3. Ne pajtim me dispozitat e paragrafit 2 te mesiperm, zgjatja e afatit te parashkrimit rregullohet nga ligji i gjykates ose autoritetit qe shqyrton ceshtjen. Ky ligj rregullon edhe lindjen e se drejtes per padi ne te ardhmen.

4. E drejta e padise qe eshte parashkruar nuk mund te ushtrohet me ane te kunderpadise ose kompensimit ne proces.

Neni 33

Kontrata e transportit mund te permbaje nje dispozite qe t'i delegoje kompetence nje gjykate arbitrazhi nese kjo dispozite qe i delegon kete kompetence gjykates se arbitrazhit parashikon qe kjo gjykate do te zbatoje kete Konvente.

KAPITULLI VI

DISPOZITA NE LIDHJE ME TRANSPORTIN E KRYER NGA DISA TRANSPORTUES

Neni 34

Nese transporti i rregulluar nga nje kontrate kryhet nga disa transportues rrugore, secili prej tyre ka pergjegjesi per kryerjen e te gjithe operacionit, transportuesi i dyte dhe çdo transportues pasues behen pale te kontraten e transportit, ne kushtet e fatures shoqeruese te mallit dhe bazuar ne pranimin e mallit dhe te fatures shoqeruese te mallit.

Neni 35

1. Nje transportues qe pranon mallin nga nje transportues tjetër i jep ketij te fundit nje fature me date dhe firme. Ai shenon emrin dhe adresen e tij ne kopjen e dyte te fatures shoqeruese te mallit. Sipas rastit, ai shenon ne kopjen e dyte te fatures shoqeruese te mallit dhe ne faturen e tij rezervat e llojit te parashikuar ne nenin 8 paragrafi 2.

Dispozitat e nenit 9 zbatohen per marredheniet ndermjet disa transportuesve.

Neni 36

Perveç rastit te kunderpadise ose kompensimit ne nje proces per nje padi ne lidhje me nje pretendim bazuar ne te njeften kontrate transporti, proceset gjyqesore ne lidhje me humbjen, demtimin ose vonesen mund te fillohen vetem kunder transportuesit te pare, transportuesit te fundit ose transportuesit qe ka kryer ate pjese te transportit gjate te cilit ka ndodhur ngjarja qe ka shkaktuar humbjen, demtimin ose vonesen; padia mund te ngrihet njekohesisht kunder disa prej transportuesve.

Neni 37

Nje transportues qe ka paguar kompensim ne pajtim me kete Konvente ka te drejten e rimbursimit te ketij kompensimi se bashku me interesat e tij dhe te gjitha shpenzimet qe ka bere ne lidhje me pretendimin, nga transportuesit e tjere qe kane marre pjese ne transport, ne pajtim me dispozitat e meposhtme:

- a) Transportuesi i pergjegjshem per humbjen ose demtimin ka i vetem detyrimin e kompensimit pavaresisht nese paguan vete apo nje transportues tjetër;
- b) Nese humbja ose demtimi eshte shkaktuar nga veprimi i dy ose me shume transportuesve, secili prej tyre paguan nje shume ne raport me pjesen e tij te detyrimit; nese eshte e pamundur

te ndahet detyrimi, secili transportues ka detyrimin ne raport me ate pjese te pageses per transportin qe ai duhet te marre;

c) Nese nuk mund te gjendet se cilit prej transportuesve u takon detyrimi per humbjen ose demtimin, shuma e kompensimit ndahet ndermjet te gjithe transportuesve sipas parashikimit ne (b) me siper.

Neni 38

Nese njeri nga transportuesit falimenton, pjesa e kompensimit qe kerkohet prej tij dhe eshte e papaguar prej tij ndahet ndermjet transportuesve te tjere ne raport me pjesen e pageses per transportin qe ata duhet te marrin.

Neni 39

1. Asnjeri nga transportuesit kunder te cileve eshte ngritur nje pretendim ne baze te neneve 37 dhe 38 nuk ka te drejte te kundershtojte vlefshmerine e pageses se bere nga transportuesi qe ka ngritur pretendimin nese shuma e kompensimit eshte caktuar nga nje organ gjyqesor pasi transportuesit te pare t'i jete bere njoftim i rregullt ne lidhje me gjykimin dhe mundesine e tij per t'u paraqitur.

2. Nje transportues qe deshiron te ndjeke rrugen gjyqesore per te ekzekutuar te drejten e tij te kompensimit mund te ngreje nje pretendim para nje gjykate ose organi kompetent ne vendin ku njeri nga transportuesit perkates ka vendbanimin e zakonshem ose ka vendin kryesor te biznesit ose degen apo agjencine nepermjet te ciles eshte perpiluar kontrata e transportit. Te gjithe transportuesit perkates mund te behen te paditur ne te njejten padi.

3. Dispozitat e nenit 31, paragrafet 3 dhe 4, zbatohen per vendimet e dhena ne gjykimet e permendura ne nenet 37 dhe 38.

4. Dispozitat e nenit 32 zbatohen per pretendimet ndermjet transportuesve. Megjithate, afati i parashkrimit fillon ose ne daten e vendimit perfundimtar gjyqesor qe cakton shumen e kompensimit qe paguhet ne baze te dispozitave te kesaj Konvente, ose, nese nuk ka vendim te tille gjyqesor, nga data faktike e pageses.

Neni 40

Transportuesit jane te lire te bien dakord ndermjet tyre per dispozita te ndryshme nga ato te neneve 37 dhe 38.

KAPITULLI VII

PAVLEFSHMERIA E DISPOZITAVE NE KUNDERSHTIM ME KONVENTEN

Neni 41

1. Ne pajtim me dispozitat e nenit 40, çdo dispozite qe do te devijonte drejtperdrejt ose jo drejtperdrejt nga dispozitat e kesaj Konvente eshte e pavlefshme. Pavlefshmeria e nje dispozite te tille nuk ben qe edhe dispozitat e tjera ne kontrate te jene te pavlefshme.

2. Veçanerisht, nje privilegj nga siguracioni ne favor te transportuesit ose çdo dispozite e ngjashme apo ndonje dispozite qe zhvendos barren e proves eshte e pavlefshme.

KAPITULLI VIII

DISPOZITA TE FUNDIT

Neni 42

1. Kjo Konvente eshte e hapur per nenshkrim ose aderim nga vendet anetare te Komisionit Ekonomik te Europes dhe vendet e pranuar ne Komision ne cilesine konsultative ne baze te paragrafit 8 te termave te references se Komisionit.
2. Keto vende qe mund te marrin pjese ne aktivitete te caktuara ne Komisionin Ekonomik te Europes, ne pajtim me paragrafin 11 te termave te references se Komisionit, mund te behen pale kontraktuese ne kete Konvente duke aderuar ne te pas hyrjes se saj ne fuqi.
3. Konventa eshte e hapur per nenshkrim deri me duke perfshire dhe 31 gushtin 1956. Pas kesaj, ajo eshte e hapur per aderim.
4. Kjo Konvente ratifikohet.
5. Ratifikimi ose aderimi realizohet nepermjet depozitimit te nje instrumenti te Sekretari i Pergjithshem i Kombeve te Bashkuara.

Neni 43

1. Kjo Konvente hyn ne fuqi ne ditën e nentëdhjetë pasi pesë nga vendet e përmendura në nenin 42 paragrafi 1, të këne depozituar instrumentet e ratifikimit ose aderimit.
2. Për çdo vend që ratifikon ose aderon në të pasi pesë vende të këne depozituar instrumentet e tyre të ratifikimit ose aderimit, kjo Konvente hyn ne fuqi ne ditën e nentëdhjetë pasi vendi përkatës të këne depozituar instrumentin e tij të ratifikimit ose aderimit.

Neni 44

1. Çdo pale kontraktuese mund ta denoncojë këte Konvente duke njoftuar Sekretarin e Pergjithshëm të Kombeve të Bashkuara.
Denoncimi hyn ne fuqi dymëdhjetë muaj pas datës së marrjes nga Sekretari i Pergjithshëm i njoftimit të denoncimit.

Neni 45

Nese pas hyrjes ne fuqi te kesaj Konvente numri i paleve kontraktuese pakesohet, si rezultat i denoncimeve, ne me pak se pese, Konventa pushon se qeni ne fuqi nga data ne te cilen ka hyre ne fuqi denoncimi i fundit i ketyre denoncimeve.

Neni 46

1. Çdo vend, ne momentin e depozitimit te instrumentit te ratifikimit ose aderimit ose ne çdo moment pas kesaj, mund te deklaroje me ane te njoftimit drejtuar Sekretarit te Pergjithshem te Kombeve te Bashkuara qe kjo Konvente shtrihet ne te gjithë ose ne ndonje pjese territori per marredheniet nderkombetare te te cilit ai eshte i pergjegjshem. Konventa shtrihet ne territorin ose pjeset e territorit te caktuara ne njoftim nga data e nentdhjete pas marrjes nga Sekretari i Pergjithshem ose, nese ne ate dite Konventa nuk ka hyre ne fuqi, ne momentin e hyrjes se saj ne fuqi.

2. Çdo vend qe ka bere nje deklarate, ne baze te paragrafit te mesiperm, qe e shtrin kete Konvente ne nje pjese territori te caktuar per marredheniet nderkombetare te te cilit eshte i pergjegjshem, mund ta denoncoje kete Konvente, ne menyre te veçante, ne lidhje me kete pjese territori ne pajtim me dispozitat e nenit 44.

Neni 47

Çdo mosmarreveshje ndermjet dy ose me shume paleve kontraktuese ne lidhje me interpretimin ose zbatimin e kesaj Konvente, te cilen palet nuk jane ne gjendje ta zgjidhin me bisedime ose mjete te tjera, me kerkese te njerës prej paleve kontraktuese perkatese mund t'i referohet per zgjidhje Gjykates Nderkombetare te Drejtesise.

Neni 48

1. Secila pale kontraktuese, ne momentin e nenshkrimit, ratifikimit ose aderimit ne kete Konvente, mund te deklaroje se ajo nuk e konsideron veten te detyruar nga neni 47 i Konventes. Palet e tjera kontraktuese nuk jane te detyruara nga neni 47 ne lidhje me çdo pale kontraktuese qe ka bere nje rezerve te tille.

2. Çdo pale kontraktuese, qe ka bere nje rezerve sipas parashikimit te parashikuar ne paragrafin 1 mund, ta terheqe ne çdo kohe nje rezervim te tille duke njoftuar Sekretarin e Pergjithshem te Kombeve te Bashkuara.

3. Nuk lejohet asnje rezerve tjeter per kete Konvente.

Neni 49

1. Pasi kjo Konvente te kete qene ne fuqi per tre vjet, çdo pale kontraktuese, nepermjet nje njoftimi drejtuar Sekretarit te Pergjithshem te Kombeve te Bashkuara, mund te kerkoje te

thirret nje konference per qellimin e rishikimit te Konventes. Sekretari i Pergjithshem njofton te gjitha palet kontraktuese ne lidhje me kerkesen dhe nje konference rishikuese thirret nga Sekretari i Pergjithshem nese, brenda nje afati prej kater muajsh pas dates se njoftimit nga Sekretari i Pergjithshem, jo me pak se nje e katerta e paleve kontraktuese e njoftojne ate per aprovimin e tyre per kerkesen.

2. Nese thirret nje konference ne pajtim me paragrafet e mesiperm, Sekretari i Pergjithshem njofton te gjitha palet kontraktuese dhe i fton ato te paraqesin brenda nje afati prej tre muajsh ato propozime qe ato duan te shqyrtohen nga Konferenca. Sekretari i Pergjithshem e qarkullon agjenden provizore te konferences se bashku me tekstet me keto propozime te te gjitha shtetet kontraktuese te pakten tre muaj para dates ne te cilen eshte caktuar te mbahet Konferenca.

3. Sekretari i Pergjithshem fton ne çdo konference qe thirret ne pajtim me kete nen te gjitha vendet e permendura ne nenin 42 paragrafi 1 dhe vendet qe jane bere pale kontraktuese ne baze te nenit 42 paragrafi 2.

Neni 50

Pervec njoftimeve te parashikuara ne nenin 49, Sekretari i Pergjithshem i Kombeve te Bashkuara njofton vendet e permendura ne nenin 42 paragrafi 1 dhe vendet qe jane bere pale kontraktuese ne baze te nenit 42 paragrafi 2 ne lidhje me:

- a) Ratifikimet dhe aderimet ne baze te nenit 42;
- b) Datat e hyrjes ne fuqi te kesaj Konvente ne pajtim me nenin 43;
- c) Denoncimet ne baze te nenit 44;
- d) Pushimin e efektit te kesaj Konvente ne baze te nenit 45;
- e) Njoftimet e marra ne pajtim me nenin 46;
- f) Deklarimet dhe njoftimet e marra ne pajtim me nenin 48, paragrafet 1 dhe 2.

Neni 51

Pas 31 gushtit 1956, origjinali i kesaj Konvente depozitohet te Sekretari i Pergjithshem i Kombeve te Bashkuara, i cili u transmeton kopje te vertetuara autentike secilit prej vendeve qe permenden ne nenin 42, paragrafet 1 dhe 2.

Si deshmi e kesaj, te poshteshenuarit, duke qene per kete rregullisht te autorizuar, kane nenshkruar kete Konvente.

Bere ne Gjeneve, me nentembedhjete maj, nje mije e nenteqind e pesedhjete e gjashte, ne nje kopje te vetme ne gjuhet angleze dhe franceze, secili nga tekstet eshte njolloj autentik.

PROTOKOLLI I NENSHKRIMIT

Duke kaluar ne nenshkrimin e Konventes mbi Kontraten per Transportin Nderkombetar

Rrugor te Mallrave, te nenshkruarit, duke qene rregullisht te autorizuar, kane rene dakord per deklarimin dhe shpjegimin e meposhtem:

1. Kjo Konvente nuk zbatohet ne trafikun ndermjet Mbreterise se Bashkuar te Britanise se Madhe dhe Irlandes se Veriut dhe Republikes se Irlandes.

2. Ad Nen 1, paragrafi 4.

Te poshteshenuarit marrin persiper te bisedojne ne lidhje me konventat qe te rregullojne kontratat per transportin e mobilieve dhe transportin e perzier.

Si deshmi e kesaj, te poshteshenuarit, duke qene per kete rregullisht te autorizuar, kane nenshkruar kete protokoll.

Bere ne Gjeneve, me nentembedhjete maj, nje mije e nenteqind e pesedhjete e gjashte, ne nje kopje te vetme ne gjuhet angleze dhe franceze, secili nga tekstet eshte njelloj autentik.